

VII.

**Odpovědnost za škodu z pohledu úředníka
sociálního odboru a veřejného opatrovníka
(pro neprávnický)****ANOTACE:**

Každý (ať zaměstnanec nebo zaměstnavatel, sociální pracovník, opatrovník) by měl svoji činnost vykonávat zodpovědně. Bohužel se ale, i přes veškerou snahu, může stát, že vznikne nějaká škoda, bude zde nějaké nevhodné chování, objeví se problém v práci s klientem atd. Kdo a za co bude odpovědný? Je nějaká možnost zodpovědný nebýt? V jakých případech? Jak se na danou problematiku dívá soudní praxe?

V rámci sociální práce i opatrovnictví na obci pracujeme s uživateli a opatrovanci, kteří jsou omezeni ve svéprávnosti. Na obci je nutné často předcházet situacím i u osob, které ještě nemají soudní omezení, ale již mají zásadní problémy. Mnohdy toto omezení může člověka limitovat a je potřeba rozeznat situace, kdy má a kdy nemá postižení člověka vliv na jeho odpovědnost za škodu. Pokud odpovědnost vznikne, je třeba vědět, co s tím, jak v takových případech škodu nárokovat a kdo ji uhradí, když na to osoba nemá.

CÍL SEMINÁŘE:

Účastník semináře získá základní přehled o jednotlivých druzích odpovědnosti na úseku občanského, trestního, přestupkového, pracovního a sociálně-právního práva. Zároveň se bude orientovat v rozsahu a způsobu zavinení a také v oblasti náhrady škody. Bude schopen rozeznat rizika a případně bude schopen pomoci vymáhat klientům nebo opatrovancům jejich nároky (případně bude vědět, kam se obrátit o pomoc).

Určeno hlavně pro opatrovníky a sociální pracovníky, aby věděli, kdo za co odpovídá, když se něco rozbije, když někdo bude trpět.

Za co odpovídá opatrovník, např. když opatrovanec zůstane „pod mostem“?

A za co odpovídá opatrovanec, když něco provede?

Jak se na odpovědnosti podílí sociální služba?

NÁPLŇ:

Základní pojmy

- škoda, zavinění, nedbalost, porušení povinnosti, příčinná souvislost
- vliv zdravotního postižení a omezení svéprávnosti na **odpovědnost za škodu**
- promlčení

Dohled nad osobou zdravotně postiženou, případně omezenou ve svéprávnosti

- **povinnost dohledu z pohledu sociálního pracovníka na obci**
- **povinnost dohledu z pohledu opatrovníka**
- povinnosti, které mohou být porušeny v sociálních službách, a které musí opatrovník pro ochranu svého opatrovance odhalit
- když necháme závislou osobu, případně omezenou ve svéprávnosti bez dohledu, bez pomoci
- **když vezmeme závislou osobu**, případně omezenou ve svéprávnosti do služebního vozidla
- když se osobě stane něco v sociální službě
- když osoba něco provede v sociální službě
- když se osobě stane něco venku (např. při bezdomovectví)
- **když osoba něco provede venku/ve vlastní domácnosti**
- když bude osoba zneužita
- ochrana slabší strany
- pozice opatrovníka při nápravě stavu; přebírá při umístění do sociální služby povinnosti sociálního pracovníka

Pracovněprávní odpovědnost - odpovědnost za škodu

- obecná odpovědnost zaměstnance za škodu, odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody, zvláštní druhy odpovědnosti (vč. odpovědnosti za svěřené prostředky), odpovědnost ve věcech opatrovnických
- obecná odpovědnost zaměstnavatele za škodu, odpovědnost při odvrácení škody, odpovědnost na odložených věcech, **odpovědnost ve věcech opatrovnických**, pracovní úrazy/nemoci z povolání.

Zvláštní odpovědnost opatrovance nebo osoby bez omezení za škodu v sociálních službách a sociálních služeb vůči těmto osobám

- **co se může z občansko-právní, pracovně-právní a trestně-právní oblasti stát právě v sociálních službách**
- jaká odpovědnost vyplývá přímo ze zákona o sociálních službách (mlčenlivost, evidence, hlášení atd.).

Specifika odpovědnosti

- sociálního pracovníka na obci, veřejného opatrovníka

Náhrada škody

- dle občanského práva i dle zákoníku práce
- jak a v jakém rozsahu se hradí a vymáhá škoda na zdraví a na majetku, případně další škoda

Trestněprávní odpovědnost / přestupky

- **co hrozí při výkonu opatrovnickví**
- možnosti neodpovídání za škodu: výkon práva, svépomoc, nutná obrana, krajní nouze, svolení poškozeného, přípustné riziko
- jak se vyvinit, zprostit odpovědnosti (exkulpace, liberace, nedostatek věku, jednání v duševní poruše)

Další odpovědnostní vztahy

- náhrada škody při průtazích v řízení, vzory podání
- odpovědnost právnických osob, pojištění odpovědnosti